

نومرو : ۸۳

اداره خانه

ایستانبول . جفال اوغلنده

داثره اجتهاده

“ Idjtihad ” Constantinople

دوردنچی سنه

اجتهاد

۵ کانون اول ۱۳۲۹

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین : ۵ غروش ۳۰ غروش

ممالك اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ باره

حریت فکریه یه خادم

پنجشنبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الهامی صفا

— شو قارشىكى يېڭىل اوك ياشىدىكى. مردىونى قاپى .
 حسنا خانم براز اوتىده توران جىدونه سىنه : هو !! يورۇ ،
 بوراسى دىكلىش . دىدى . - موبادىن نىن انجه سىس : هو ! هو !
 دىيە حسنا خانم تىقلىدىنى ياپدى و بىرقىچە فوئدى . حسنا خانمك
 بوكا پك جانى سىقىلدى ، جومبايە غضوبانە برنظر فىرلاتەرق :
 ھاي تربىيە-ئىز آناسى بىرنە قادىنلە (زە كانئور) دىيە باغىردى
 مردىونى قاپىك زىلنى چىكىدى . بوپوك برىغىرىق ايله قاپى
 آردىنە قدر آچىلدى . اولدۇچە بوش برطوپراق حولىە كىردىلەر .
 طوپراقلىك كىارىنە باغلى اولان قاپى اپىنى چىقلاق آياقلى ،
 باشى يىمىلى ، قوشاقسىز انتارلى قىز مسافىرلى كورونچى-ياندەكى
 قاپىدن مردىونى دىرت آتلايەرق قاچدى و ھىنوز نىكە اىغىش
 اولان خانمىرنە نفس نفسە مسافر كلىور ، دىدىكى طوپولدى .
 شوكت افىدىك حىرى پىشكىرى برىغىرە آتدى . طورونە :
 ھادى مەزىن قوش ، كىيك ، قوشان ، بىلكە كوروجىدەر . بىزدە
 صىرتە برانتازى طاقوب براز باشى طوپلايىم . قوزوم سود
 نە سىندە كىللىرى بوپوك اوپىيە آل . بىز كلنچىيە قدر حال ،
 خاطر مور ، دىدى . بىمكىدن صرف نظر ايتىدلىر . سود نە
 شىيىتىق تىركلىكىنى سوروكلە سوروكلە مردىونى چىقىدى
 و مسافىرلى . بورادىن بىورىكز افندىم دىيەرك يوقارى آلدى .
 حسنا خانم :

— اودەلىرى افندىم ؟ كوچوك خانى كورمىكە كىلدك .
 سىرايلى فلكنىياز خام ماعلىنى وىردى .
 سود نە پىرنلاش :

— يا اوپىلى افندىم ؟ خوش كىلدىكز . صفا كىلدىكز .
 خىرلىر كىتەردىكز . فلكنىياز خانم بوپوك افندىك آخرت
 قارداشسىدەر . نىجلىرى باش كوز ايتەيى پك - ھور .
 حسنا خانم باشنى آچدى ، چارشافىنى اوموزلىرىنە ايندىردى .
 ايكى طوپوز ايكىنە سىنى پچە - نە ايليشدىروب سود نە يە وىردى .
 جىدونه سىدە اوپىلە ياپدى . صدق صوفىدە طوران خىرلىك
 بدرىنەك يانە كىتىدى .

اوپىلەك مفروشاقى حسنا خانمك طبعنە پك موفق ايدى .
 ھلە دىواردەكى يالدىزلى (چىرچو) دىكى لوحە پك خوشنە
 كىتىدى . جىدونه برادى مخصوص ايله اووقودى :

انسانە صداقت براشىر كورسەدە اكرە
 پاردىچىسىدەر طوغىرلىك حضرت الله

امىرلىر رشىدىسى طالباندىن

مەزىن جارىلەرى

حسنا خانمك اچى آچىلدى . مەنۇيتىدن آغىرى قولاقلىرىنە
 واردى . سافىز كى بىياض اورتولى اوزون مەندەرك بر كوشە سىنە
 قورولدى ، جىدونه-ئىدە قارشىسىنە آلدى . سود نەك اكرام
 ايتىدىكى سىغارەنى ، ياقىرق اوپىلە بر كىف چاچدى كە

اخلاقە . ساعىتەكە مەھم برقاوپو آچىور . حىيات آرتىق اودار
 دستورلەر صىغە مەھم ، ضرورت ھەركىسى اونلىك خارچىنە
 چىقىمە ، اونلارلە عمل ايدە مەھمە سوق ايدىور . اشته دىل ايله
 ال واپىدە فرق . اشته دىندە . اخلاقە ، سىياسىتە آتارشى !
 شونىدە علاوہ لىزوم كورولور كە غايت كىرى قالمش ،
 اسكىمىش فەكىرلىر كى ، غايت بىكى ، ايلە مەشى فەكىرلە جەمىت
 حىيات و فەمالىتى اچىون عىنى آتارشى توليد ايدەر .

دوقتور

آياسىتەفانوس

ارھىم نىجىرت

حسنا خانم اوغلنە قىز بولدى ! ؟

پىندىكلىرى تىك آتلى آرابە اسكىدارك بوزوق قالدىرملرى
 اوزەرنە سارصىلە ، سارصىلە ايلروايلور ، آرابەجى اسكى ھام
 يوقوشنى چىقاركن لاغر بىكرىنك قىمما بوكنى خفىقلىتمك اچىن
 تربىلەرى ايتنە آلمش يان طرفدە بابان كىدىيوردى ، حسنا
 خانم يە جوشمىدى . برىز اول پك بىكىندىكى طولام باجە خانمى
 شىمدى جىدونه-ئىنە ذم ايدىيوردى : ناصلىدە بىللى . انكلىز
 مەكتەپىنە كىدىيورمىش : توكلى دىكل . يوزىك نورى پىرى
 قالمش . يازىقىر اولسون ! آناسى انسان صاندىمە اچىمى
 طىشىمى دوكمە . انكلىز مەكتەپى ھا ! انكلىز مەكتەپى قدر باشكزە
 طاش دوشسون .

آرابە قرەجە احمد قىرستىنك اوتە سىندەكى بولدىن كچركن
 حسنا خانم صوصدى . يىشلىل اولو سىروىلك آلتە يىقىق
 مەزىرلىك دورىلىش طاشلىرىنى كورمك اچىن باشنى آرابەدن
 اوزاتوب باقىيوردى . درىن درىن اچىنى چىكىدى . ھەتلىرى حاضر
 اولسون دىدى و دوداقلرىنى اوپتە . اوپتە قىزى ايله برابر اوج
 اخلاص برىفانچە اووقودىلەر . صوكرە الارىلە يوزلىرىنى صىغادىلەر .
 صداقتدە اونرى تىقلىدا كويا اووقومىش كى الارىنى يوزىنە
 سوردى . آرابە چىنلى ھامك اركىندە طوردى . ھامك
 تا قارشىسىندەكى پىنە اوك قاپىنى چالدىلەر . جومبادىن برسسى :

— كىم او ؟

حسنا خانم سوردى :

— قوزوم افندىم ، خىزىنەدار سىلمان شوكت افندىك
 قوناقى بوراسىمى ؟ (شوكت افندىك پارەسى حسنا خانمك
 عقلنى اوقدراشغال ايتشىدى كە وزنەدار دىجىك ايكىن خىزىنەدار
 دىيوردى !) . جومبادە كوچوك بىر فىسلىتىنى مەتقاب برسسى :

— اوزوله ، آرسلانم اوزوله !
 اما سیانک باردانی
 بری اولمازسه بری !
 دیه تسلی ویریوردی .

سلیم - مری

حی علی الانتباه

دوقتور عبدالله جودت بك افندییه

بر عشر عصر دن زیاده متمادیا و مأموراً آورولده
 بولنوب شمدی وطننه عودت ایدن و مطبوعاته کایاً اجبی
 بولنان بر کیسه نك مطالعاتی دیکله مك تنزلنده بولنور میسکره
 جینوراده ، مصر القا هرده و استانبولده هر نه نشرینه
 توسط ایتدیگز ایسه جمله سنی نظر مطالعه دن کچیردیکم
 کبی ، بش یحیق سنه دن بری ، استانبولده انتشار ایدن
 اك مهم کتاب دجموعه لری — ولو پك سطحی اولسون —
 مطالعه ایتدم .

تأسف ایدرم که هر شیئ مزده اولدیغی کبی غزنه
 و جموعه لر مزده ده فکر اطراد و انتظام یوقدر . بروقتدن
 بری بیوک و محترم بر غزنه مزك باش ستوتی اسویچره
 مکتوبلری تشکیل ایدیور . محرر حائر اولدیغی حقیقی
 راستعدادایله اسویچره ده بزم ایچون شایان انتباه و استفاده
 شیر کورویور . فقط جای تأسفدر که مملکت مزده شایسته
 انتقاد و تتبع بر چوق شیء وار و بز بولنری بیله بیله
 اهمال ایتمکده یز . مطبوعات موقوته مز ایچنده اساسلی
 واسکی غزنه لر اولدیغی حالده بولنر اصلا مملکتی و مملکتك
 احوال فکریه سنی تدقیق ایتمورلر . تنقید بزده لفظی
 مراد بر شیدر . عالم افکار مزده نه اولیور ، نه اولیور ،
 ادبیات طوغری بر یولی طومش ، یوقسه شایان
 مؤاخذه میدر ؟ بولنره دائر یومی غزنه لر مزده بر ستون
 یوقدر . حقیقه مهم بر اثر انتشار ایدیور ، قارئین انك
 وجودندن خبردار اولیور . ملتی ایقاظ ایدجك و بشقه
 رده اولسه لهده ، علیده بر چوق مناقشات و محاکماتی

چوق کچمه دن قانی آجیلدی ، ایچری باشنده اوایل حوتوز
 صاچلری قینالی یاشلیجه برخام کیردی . تننا ایدوب ارکان
 مندرینه او طور دی . کیف صورشدیلر . حسنا خانم عجله ایشی
 آجیدی . اولاً : بن مدح ایتم ایل مدح ایتسین ! دیدیکی حالده
 اوغلنك بولماز برهند قاشی اولدیغی آکلندی و صوکره ایچری
 ویره چکسکر دکلی افندم ؟ دیدی .

خانم قاشلری قالدیردی . قسمت ! دیدی اللهك دیدیکی
 اولور . فقط نیتنر اوله . بزمکی اوستنه تریور کوزمک اوکندن
 ایبرمام ، دیور . باباجنی اوله لی مزین اوزوله سین . دیه بر دیدیکی
 ایکی ایتور . هر جمه ایکی بیاض مجیدیه ویریر آراهه طونار
 او یونه یولار . هله عود اوسته سنه انك طولوسی پارلر ویریور .
 هر کون آه دیر ایسته دیکم کبی برداماد بولسم پاره سنده بولنده دکم ،
 مزینی اکلندر سین ، اوایلا سین ، الداتسین . بویاز یالکز
 سروی ده قوس قوجه بر کوشك یاپدی . غییر غییر ، دها
 یورغانچی ایچندن یکی چقدی . ایکنه دن سورمه یه قدر هر شی حاضر
 بوسره ده بدیه قهوه یی کتیردی و آرقه سندن سودنه
 ایتر کبی کوچوک خانم کوجلکله ایچری صوقه دی . زوالی
 حجابندن کوچ حال ایله بر تننا ایدوب قاپنك دیننده کی اسکمله یه
 او طور دی . مزین اولدقجه کوزلدی . فقط فضلا شیشمان ،
 قالدن گراه صاچنی قالدن براورکی یاپوب آرقه سنه صالاندرمش .
 نادراً طاقدینی قورسه راشکجه آلتی کبی بلنی طانوره کبی
 کرمش . یوزی موس مور کسيلمش کوجلکله نفس آل یوردی .
 حسنا خانم کوزلری قیزه دیکدی . او قدر دقتی باقیوردی که
 قهوه سنك اوستنه دو کولدیکنك فرقه وارمادی . طبیی کوچوک
 خانم برکله سویله مه دی . کوزلری ده یردن آیرمادی . حسنا
 خانم بوتربیه حیران اولمشدی . فقط اودها کورمه دن ذاتاً
 بکنمشدی . جیب خر جلفنه قدو ویره چکمن بویله سی بکنیمه یی ؟
 حتی براز قصوری بیله اولسه ! ... قهوه بیتر بیتنر قیزه
 برندن فیلا یوب قاچدی . سیدی سنا خانم فصل : ماشا الله
 چکیور . الله قسمت ایتدی ایسه نورچمکه ییچلمش قافتان
 دیوردی . اوکوندن صوکره ایکی دفعه دها کلدیلر . شوکت
 افندیلر ده قلمدن : براز صورشدیریلر . سوز کسیلدی برآی
 صوکره ده دو کونلری اولدی .

فقط فلا کته بافك که الله بیلیدیز باریشقلنی ویره دی .
 دها ایلك کیچه دن نورنك قبالقلری ، مزینك شیمارقللری
 باشلادی . قرق کونه وارمه دن صاچ صاچه باش باشه کلدیلر .
 نوری افندی یی قانی طیشاری آتوب شیخ السلام قاپسنده جاتر
 چاتر آیردیلر .

شیمدی هر آقشام شوکت افندیك کبی قزمن ایچلمه سین
 دیه آراهه ایله مزینی فناره کوتوروب کزدیریور . حسنا
 خانم ده نورچمکه :